

II

(Nem jogalkotási aktusok)

HATÁROZATOK

A BIZOTTSÁG (EU) 2021/27 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

(2021. január 7.)

a „Civil társadalmi kezdeményezés a tömeges biometrikus megfigyelési gyakorlatok betiltására”
elnevezésű európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vétele iránti kérelemről

(az értesítés a C(2021) 32. számú dokumentummal történt)

(Csak az angol nyelvű szöveg hiteles)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a polgári kezdeményezésről szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/788 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 6. cikkére,

mivel:

- (1) A „Civil társadalmi kezdeményezés a tömeges biometrikus megfigyelési gyakorlatok betiltására” (*Civil society initiative for a ban on biometric mass surveillance practices*) elnevezésű európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vétele iránti kérelmet 2020. október 15-én benyújtották a Bizottsághoz. 2020. november 11-én a Bizottság tájékoztatta a szervezői csoportot azon értékeléséről ⁽²⁾, hogy a kezdeményezést nem lehet teljes egészében nyilvántartásba venni, mivel a javasolt intézkedések némelyike nem felel meg az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikke (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott követelménynek. A Bizottság arra kapott felkérést, hogy fogadjon el egy bizottsági ajánlást, indítson kötelezettségességi eljárásokat és végezzen átfogó kutatást, noha a Bizottságot a rendelet alapján csak arra lehet felkérni, hogy tegyen javaslatot uniós jogi aktusok elfogadására.
- (2) Ennek eredményeként 2020. december 7-én benyújtották a Bizottsághoz a kezdeményezés módosított változatát.
- (3) A módosított kezdeményezés célkitűzései a következők: „Felkérjük az Európai Bizottságot, hogy az alapvető jogokba való indokolatlan beavatkozás elkerülése érdekében szigorúan szabályozza a biometrikus technológiák használatát. Kérjük a Bizottságot, hogy mind jogilag, mind a gyakorlatban tiltsa meg a biometrikus azonosítás olyan megkülönböztetés nélküli vagy önkényes felhasználását, amely jogellenes tömeges megfigyeléshez vezethet. Nem engedhető meg, hogy állami vagy magánszervezetek ilyen behatoló jellegű rendszereket fejlesszenek ki, telepítsenek (még kísérleti jelleggel sem) vagy használjanak, amennyiben ezek az emberek alapvető jogaiba való szükségtelen vagy aránytalan beavatkozáshoz vezethetnek. A tömeges biometrikus megfigyelés tagállamokban történő és uniós ügynökségek általi alkalmazása bizonyítottan az uniós adatvédelmi jog megsértését eredményezte, és indokolatlanul korlátozta az emberek jogait, többek között a magánélethez, a szólásszabadsághoz, a tiltakozáshoz és a megkülönböztetésmentességhez való jogát. A biometrikus megfigyelés, profilalkotás és előrejelzés széles körű

⁽¹⁾ HL L 130., 2019.5.17., 55. o.

⁽²⁾ C(2020) 7869.

alkalmazása veszélyezteti a jogállamiságot és legalapvetőbb szabadságainkat. Ebben az európai polgári kezdeményezésben ezért arra kérjük a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy olyan jogi aktusra, amely az általános adatvédelmi rendeletben ⁽³⁾ és a bűnüldözésben érvényesítendő adatvédelemről szóló irányelvben ⁽⁴⁾ foglalt általános tilalmakra épülve és azokat teljes mértékben tiszteletben tartva biztosítja, hogy az uniós jog kifejezetten és konkrétan megtiltsa a tömeges biometrikus megfigyelést.”

- (4) A kezdeményezés melléklete további részleteket tartalmaz a polgári kezdeményezés tárgyáról, céljairól és háttéréről, és megjegyzi, hogy a biometrikus adatokat egyre gyakrabban használják hatóságok, nemzeti hatóságok, uniós bűnüldöző hatóságok és magánszervezetek a közterületeken tartózkodó személyek azonosítására vagy a rájuk vonatkozó profilalkotásra, ami „alapjában szükségtelen és aránytalan beavatkozást jelent az alapvető jogok széles körébe, beleértve a magánélet védelmét és az adatvédelmet”. A melléklet megjegyzi továbbá, hogy míg „a meglévő uniós jogi keret egyértelművé teszi [...], hogy a biometrikus adatok felhasználásának az elérni kívánt jogszerű cél tekintetében feltétlenül szükséges mértékre kell korlátozódnia, az arányosság elvére is figyelemmel [...] az ilyen általános elvekre széles körű kivételek vonatkoznak”.
- (5) A szervezők további háttér-információkat nyújtottak be az uniós jogi aktust kezdeményező javaslatukról és a lehetséges kísérő intézkedésekről, valamint a jogi aktus tervezetéről.
- (6) A módosított kezdeményezés felkéri a Bizottságot, hogy nyújtson be jogi aktusra irányuló javaslatot a biometrikus azonosítás olyan megkülönböztetés nélküli használatának betiltására, amely tömeges megfigyeléshez vezethet. Amint azt a Bizottság a 2020. november 11-i értékelésében már jelezte a szervezőknek, ez a javaslat alapulhat a Szerződés 16. cikkének (2) bekezdésén vagy 114. cikkén, vagy mindkettőn, attól függően, hogy a biometrikus adatok használatát megtiltják vagy szigorúan szabályozzák. A 16. cikk (2) bekezdése jogalapot nyújt a Bizottságnak arra, hogy jogi aktusokat javasoljon a természetes személyek védelmére személyes adataiknak az uniós intézmények, szervek és hivatalok által, illetve az uniós jog alkalmazási körébe tartozó tevékenységeik során a tagállamok által végzett kezelése tekintetében, valamint az ilyen adatok szabad áramlására vonatkozó szabályokra. A Szerződés 114. cikke jogalapot nyújt a Bizottságnak arra, hogy intézkedéseket javasoljon a tagállamok azon törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezésinek közelítésére, amelyek tárgya a belső piac megteremtése és működése.
- (7) A fenti okokból, az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében a kezdeményezés egyetlen része sem esik nyilvánvalóan a Bizottság azon hatáskörén kívül, hogy a Szerződések végrehajtása céljából uniós jogi aktusra irányuló javaslatot terjesszen elő.
- (8) A kezdeményezés melléklete négy lehetséges kísérő intézkedést említ. Mivel a Bizottságot nem kérik fel arra, hogy ezen intézkedések bármelyike tekintetében nyújtson be uniós jogi aktusra irányuló javaslatot, azok nem felelnek meg a rendelet 6. cikke (3) bekezdésének c) pontjában meghatározott, a kezdeményezés tárgyának részeként történő nyilvántartásba vételre vonatkozó feltételnek. Ezek az intézkedések tehát nem tartoznak e nyilvántartásba vételről szóló határozat hatálya alá. Amennyiben azonban a Bizottság helyénvalónak tartja egy, a kezdeményezés által érintett területre vonatkozó jogi aktusra irányuló javaslat elfogadását, fontolóra veheti annak lehetőségét is, hogy az említett javaslatban figyelembe vegyen néhány ilyen intézkedést, nevezetesen a rendelkezések végrehajtásával kapcsolatos, a tagállamoknak szóló iránymutatás szükségességét, az adatvédelmi hatóságok bevonását a rendelkezések alkalmazásába, valamint a mesterséges intelligenciával foglalkozó magas szintű szakértői csoport (AIHLEG) etikai iránymutatásainak tartalmát és elveit ⁽⁵⁾.
- (9) A szervezői csoport megfelelő bizonyítékot szolgáltatott arra vonatkozóan, hogy a javaslat megfelel az (EU) 2019/788 rendelet 5. cikkének (1) és (2) bekezdésében meghatározott követelményeknek, és hogy az említett rendelet 5. cikke (3) bekezdésének első albekezdésével összhangban kijelölte a kapcsolattartó személyeket.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/680 irányelve (2016. április 27.) a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről (HL L 119., 2016.5.4., 89. o.).

⁽⁵⁾ <https://ec.europa.eu/futurium/en/ai-alliance-consultation/guidelines>

- (10) A kezdeményezés nem nyilvánvalóan visszaélészerű, komolytalan vagy zaklató jellegű, illetve nem nyilvánvalóan ellentétes az Uniónak az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében foglalt értékeivel és az Európai Unió Alapjogi Chartájában rögzített jogokkal.
- (11) Következésképpen a „Civil társadalmi kezdeményezés a tömeges biometrikus megfigyelési gyakorlatok betiltására” elnevezésű kezdeményezés megfelel az (EU) 2019/788 rendelet 6. cikkének (3) bekezdésében meghatározott valamennyi követelménynek, ezért azt nyilvántartásba kell venni,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A „Civil társadalmi kezdeményezés a tömeges biometrikus megfigyelési gyakorlatok betiltására” elnevezésű európai polgári kezdeményezés nyilvántartásba vételre kerül.

2. cikk

E határozat címzettje a „Civil társadalmi kezdeményezés a tömeges biometrikus megfigyelési gyakorlatok betiltására” elnevezésű európai polgári kezdeményezés szervezői csoportja, amelyet kapcsolattartó személyként Diego Javier NARANJO BARROSO és Riccardo COLUCCINI képvisel.

Kelt Brüsszelben, 2021. január 7-án.

a Bizottság részéről
Vera JOUROVÁ
alelnök
